

PATIENTBROSCHYR

Hur du använder INSTANYL®
(fentanylcitrat)

Nässpray i endosbehållare



INNEHÅLL

Kapitel 1: Cancer och smärta

3

- Hur skiljer sig cancersmärta från andra typer av smärta?
- Vad är genombrottssmärta?
- Hur du vet om du har genombrottssmärta
- Vad händer om du får genombrottssmärta?
- Hur du kan tala med din läkare om din cancersmärta

Kapitel 2: Vad är Instanyl? Hur använder du det?

5

- Att tänka på när du använder Instanyl®
- Hur du förvarar Instanyl®
- Hur du kasserar Instanyl®
- Hur du använder Instanyl® nässpray i endosbehållare

Kapitel 3: Instanyl: Fördelar och risker

8

- Varför det är viktigt att följa din läkares råd om Instanyl®
- Hur du kan minska riskerna förknippade med läkemedel mot cancersmärta?
- Biverkningar som du kan få av Instanyl®
- Hur du vet om du bör vara orolig för opioidmissbruk eller beroende
Hur du kan förebygga missbruk och beroende av Instanyl®
- Bästa sättet att minska risken för missbruk av Instanyl®
- Hur du talar med din läkare om biverkningar och risken för missbruk och beroende av Instanyl®
- Ett meddelande till cancerpatientens vårdare

CANCER OCH SMÄRTA

Hur skiljer sig cancersmärta från andra typer av smärta?

För personer med cancer kan smärta påverka livskvaliteten. Smärtan kan komma från cancer, orsakas av cancerbehandlingen eller ha andra cancerrelaterade orsaker. Viss smärta kanske inte har något att göra med cancer.

Läkare kan beskriva smärta som kronisk eller akut. Kronisk smärta varar längre än 3 månader. Smärtan kan vara konstant eller komma och gå. Akut smärta varar kortare än 3 månader. Det är viktigt att din läkare utreder vilken typ av smärta du har och orsaken bakom, så smärtan kan behandlas på rätt sätt.

På grund av hur cancer fungerar i kroppen kan det vara svårt att beskriva cancersmärta, särskilt när man har svår cancersmärta. Familj och vänner kan ha svårt att förstå och du kan behöva extra stöd för att hantera den påverkan smärtan har på ditt dagliga liv.

Alla patienters smärta är olika. Graden av smärta kan bero på typen av cancer, var cancer sitter, hur utvecklad cancer är och vilken behandling du får.

Vad är genombrottssmärta?

En del patienter med cancer har konstant smärta, vilket kallas bakgrundssmärta (eller kronisk cancersmärta). Din läkare kommer förskriva läkemedel för att hålla bakgrundssmärtan på ungefär samma nivå över tid.

Genombrottssmärta är däremot en smärta som känns värre än den bakgrundssmärta som du kanske känner av större delen av tiden.¹ Genombrottssmärta kan komma plötsligt och oväntat, och den kan hindra dig från att göra det du vill.

Genombrottssmärta och bakgrundssmärta behandlas på olika sätt.

Hur du vet om du har genombrottssmärta

Genombrottssmärta:

- är vanligtvis måttlig till svår.
- uppstår ofta plötsligt (smärttoppen kan ibland nås inom bara några få minuter).
- är relativt kortlivad (kan gå över inom bara ca 30 minuter).

Tala med din läkare om du har smärta som inte hålls under kontroll av din nuvarande medicinering. Det kan vara genombrottssmärta som du upplever, eller så kanske din läkare behöver se över din medicinering av bakgrundssmärtan för att försäkra att den fortfarande är adekvat och tillräcklig.

CANCER OCH SMÄRTA

Vad händer om du får genombrottssmärta?

Genombrottssmärta behandlas vanligtvis med regelbunden dosering av läkemedel. Smärtan kanske inte försvinner helt, men den hålls under kontroll och på samma smärtnivå mesta delen av tiden.

Patienter med genombrottssmärta kan behöva s.k. kortverkande opioidläkemedel utöver sin regelbundna medicinering. Dessa läkemedel kallas ibland också för snabbverkande opioider (opioider med effekt som sätter in fort). Läkemedlen ger en snabb smärtlindring, och de är vanligen mycket starka läkemedel.

Instanyl® är ett exempel på kortverkande opioider som används för att behandla genombrottssmärta. Detta läkemedel är endast avsett för vuxna som redan tar opioider mot bakgrundssmärta. Tala med din läkare om du ordinerats Instanyl®, men inte stämmer in på den här beskrivningen.

Hur du kan tala med din läkare om din cancersmärta

Att beskriva sin cancersmärta för en läkare kan vara svårt. Ibland visar läkaren en smärttabell där du använder siffror eller bilder för att beskriva din smärta. Läkaren kan även be dig fylla i ett frågeformulär för att utreda graden av smärta och på så vis hitta rätt behandling just för dig.

Det kan vara bra att skriva ner hur din smärta känns. Försök att beskriva smärtan noga för din läkare. Frågor som kan vara bra att besvara i dina egna anteckningar är bl.a.:

- När började smärtan?
- Var sitter smärtan någonstans?
- Hur stark är smärtan?
- Hur länge varade smärtanfallet?
- Hur ofta uppkommer smärtan?
- Vilka faktorer gör smärtan lindrigare eller värre?

Dela dina anteckningar och tala med din läkare om din smärta. Tillsammans kan ni ta kontroll över genombrottssmärtan. Ta med en vän eller familjemedlem till ditt läkarbesök. De kan anteckna och hjälpa dig med att se till att all viktig information diskuteras under läkarbesöket.

VAD ÄR INSTANYL®? HUR ANVÄNDER DU DET?

Instanyl® är ett läkemedel som används för smärtlindring av genombrottssmärta hos vuxna cancerpatienter.³ Genombrottssmärta är en smärta som känns värre än den bakgrundssmärta som du kanske känner av större delen av tiden, och den kommer plötsligt, trots att om du har tagit ditt vanliga opioidläkemedel mot smärta.

Använd bara Instanyl® om:

- 1 → du är minst 18 år och har cancer, **OCH**
- 2 → du redan behandlas med andra opioidläkemedel mot bakgrundscancersmärta, **OCH**
- 3 → du upplever en annan typ av cancersmärta som är tillfällig och känns värre än din bakgrundssmärta, **OCH**
- 4 → läkare eller apotekspersonal har visat dig hur du ska använda Instanyl®.

Om någon av punkterna ovan **inte stämmer** in på din situation ska du tala med din läkare. Vänd dig till läkare eller apotekspersonal om du har några frågor om, eller funderingar kring, Instanyl®.

OBS! Ta inte Instanyl® för att behandla någon annan smärta som inte är relaterad till din cancer.

Att tänka på när du använder Instanyl®

Det är viktigt att du följer läkarens råd om hur du ska använda Instanyl®.



Ta en puff (1 dos) Instanyl® per episod av genombrottssmärta.

- Om du fortfarande har ont efter 10 minuter, kan du ta en puff till för behandling av samma episod med genombrottssmärta.



Det ska gå minst 4 timmar innan du använder instanyl® igen för att behandla en ny episod av genombrottssmärta.



Behandla max 4 episoder av genombrottssmärta per dag.

Om du känner att du skulle behöva ta Instanyl® oftare än vad som nämns ovan, ska du fråga din läkare om råd. Han/hon kan behöva ändra doseringen av dina andra smärtstillande läkemedel.

Om en ny smärteepisod uppstår tidigare än 4 timmar efter din senaste dos, kan du i undantagsfall använda Instanyl® för att behandla igen, om minst 2 timmar gått sedan den senaste dosen.

VAD ÄR INSTANYL®? HUR ANVÄNDER DU DET?

Om det regelbundet är mindre än 4 timmar mellan dina smärteepisoder, eller om du har fler än 4 episoder av genombrottssmärta per dag och du känner att du skulle behöva använda Instanyl® oftare än anvisat på föregående sida, ska du kontakta din läkare. Doseringen av din regelbundna opioidmedicinering mot bakgrundssmärta kan behöva justeras.

Ändra inte dosen av Instanyl® eller dina andra smärtstillande läkemedel på egen hand. Dosändringar ska alltid ske i samråd med din läkare.

OBS!

- Instanyl® är inte detsamma som andra läkemedel med fentanyl som du möjligen använt tidigare. Använd alltid Instanyl® endast på det sätt som din läkare förklarat för dig.
- Instanyl® finns i tre styrkor, med olika färgkoder. Du och din läkare har kanske provat olika styrkor av Instanyl. För att bäst kontrollera din genombrottssmärta är det viktigt att du bara använder den styrka och dos som läkaren har konstaterat att fungerar bäst.

Läs om de biverkningar du kan få av Instanyl® i denna patientbroschyr och även i bipacksedeln för Instanyl®. Bekanta dig med informationen. Tala med din läkare om du har några frågor eller funderingar över eventuella biverkningar.

Hur du förvarar Instanyl®

- Förvaras vid högst 30°C. Får ej frysas.
- Instanyl® kan vara skadligt och t.o.m. livshotande för barn. Förvara Instanyl® utom syn- och räckhåll för barn.
- Om ett barn ändå av misstag kommit åt Instanyl®, eller kommit i någon form av kontakt med detta läkemedel, är det viktigt att omedelbart söka akut läkarvård.

Förvara alltid Instanyl® nässpray i upprätt läge. Vänd dig till läkare om du har några frågor om hur Instanyl ska förvaras.

OBS! Vissa personer missbrukar opioider som Instanyl®. Försäkra dig om att bara du eller ansvarig vårdare hanterar och har tillgång till din Instanyl®.

Hur du kasserar Instanyl®

- Alla sprayer, vare sig tomma, använda eller oanvända, ska returneras till apotek för korrekt destruktion enligt lokala krav.

Som med alla starka smärtstillande läkemedel ska du vända dig till läkare eller apotekspersonal om du har några frågor gällande korrekt destruktion av Instanyl®.



VAD ÄR INSTANYL® HUR ANVÄNDER DU DET?

Hur du använder Instanyl® nässpray i endosförbehållare

Om din Instanyl® nässpray ser ut som på bilden, är dessa instruktioner för dig.

OBS! Varje endosbehållare är förpackad i ett barnskyddande blister. Öppna inte blisterförpackningen innan du ska använda endosbehållaren. Varje endosbehållare innehåller endast en dos Instanyl®. Testa inte sprayen innan du använder den.

Om din nässpray inte ser ut som på bilden kan läkaren ha ordinerat dig Instanyl® nässpray i flaskor med flera doser. Be i så fall läkaren om patientbroschyren för Instanyl® i flerdosflaskor.



1. Öppna blistret genom att klippa upp det med sax längs linjen (ovanför saxsymbolen). Ta tag i kanten på folien, vik folien bakåt och ta ut nässprayen.

2. Snyt näsan om du känner dig täppt eller är förkyld.

3. Håll endosbehållaren försiktigt i handen så att tummen stöder kolven som sitter underst och pek-samt långfingret ligger på varsin sida om sprayspetsen. Var försiktig så att du inte trycker på kolven i detta skede.

4. Böj huvudet lätt framåt.

5. Stäng din ena näsborre med ett finger och för in sprayspetsen i den andra näsborren (ca 1 cm). Det spelar ingen roll vilken näsborre du väljer att använda.

6. Tryck bestämt kolven uppåt med tummen för att frisätta dosen ur sprayförpackningen. Andas lätt in genom näsan samtidigt då du trycker på kolven. Det är möjligt att du inte känner av dosen i näsan, men du har fått den när kolven har tryckts ända upp.

7. Ta ut sprayspetsen ur näsborren. Endosbehållaren är nu tom.

8. Returnera alla förpackningar med nässpray till apoteket för kassering då du inte behöver dem längre – oberoende av om de är tomma eller oanvända.

9. Om du behöver ta en andra dos efter 10 minuter för att få tillräcklig smärtlindring, ska denna dos tas i den andra näsborren.

INSTANYL®: FÖRDELAR OCH RISKER

Varför det är viktigt att följa din läkares råd om Instanyl®?

Rätt använd kan Instanyl® lindra din genombrottsmäta. Instanyl® ska endast användas vid episoder av genombrottsmäta om du redan använder andra läkemedel med opioider mot din bakgrundsmäta.

Instanyl® är ett starkt läkemedel och ska bara förskrivas av läkare med erfarenhet av att behandla cancersmäta med starka opioider.

Hur du kan minska riskerna förknippade med läkemedel mot cancersmäta?

Personer med cancer tar ofta många läkemedel, som alla kan ge biverkningar. Din läkare eller apotekspersonal kan förklara vad du kan förvänta dig av olika läkemedel. De kan också ge dig råd om hur du bäst använder dina olika läkemedel för att behandla din cancer och smäta.

Tala med din läkare eller apotekspersonal om du har några frågor om hur du ska ta Instanyl®.

Biverkningar som du kan få av Instanyl®

En fullständig lista på möjliga biverkningar finns i Instanyls bipacksedel. Några exempel på möjliga biverkningar är:

- Förstoppning
- Trötthet
- Yrsel
- Huvudvärk
- Halsirritation
- Illamående
- Kräkningar
- Blodvallningar
- Kraftig värmekänsla
- Mycket ymnig svettning
- Felaktigt bruk av läkemedlet (kan resultera i allvarliga problem som missbruk, beroende, överdos och dödsfall).

Rapportera alla misstänkta biverkningar till Fimea:
webbplats: www.fimea.fi
Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea,
Biverkningsregistret, PB 55, 00034 FIMEA, eller till Takeda på
adressen AE.FIN@takeda.com.

INSTANYL®: FÖRDELAR OCH RISKER

Hur du vet om du bör vara orolig för opioidmissbruk eller beroende:

Det är inte ovanligt att vara rädd att bli beroende av denna typ av läkemedel. Tala därför med din läkare eller apotekspersonal om detta.

Tecken på missbruk kan vara att:

- använda Instanyl® mot annan smärta än genombrottssmärta.
- ta Instanyl® för att bli "hög".
- använda läkemedel som ordinerats åt någon annan person.
- ta fler doser än vad din läkare ordinerat.
- ta doser för tätt inpå varandra.

Några tecken på att du kan ha problem med din användning av opioider kan vara att:

- du tar mer opioider än vad din läkare har ordinerat.
- du känner att du vill sluta med opioider, men kan inte göra det.
- du känner ett begär efter opioider.
- din användning påverkar ditt arbete, familjeliv och sociala liv.
- du upplever obehagliga symtom om du inte tar opioider.

Om något av dessa tecken stämmer in på dig, tala med din läkare som kan förklara dina upplevelser och svara på frågor som oroar dig. Målet är att se till att du får den bästa möjliga behandlingen mot din cancer. Smärtlindrande läkemedel kan hjälpa dig till ett mer normalt liv när de används som ordinerat. Att förstå din kropp och målen med behandlingen du får, kan hjälpa dig att förbättra din hälsa.

Hur du kan förebygga missbruk och beroende av Instanyl®

Det är viktigt att veta vilka patienter som kan ha en förhöjd risk för att missbruka Instanyl®.

Risken kan vara högre hos personer som:

- **tidigare upplevt missbruksproblem eller som har någon i släkten som upplevt någon typ av missbruksproblem.** Sådana problem kan t.ex. vara ett beroende av läkemedel eller alkohol.
- **röker.**
- **har vissa andra sjukdomar.** Sådana sjukdomar kan exempelvis vara olika problem med sinnesstämningen (depression, ångest, personlighetsstörningar). Till denna grupp hör även patienter som för närvarande behandlas för någon psykisk sjukdom.
- Berätta för din läkare om någon av punkterna ovan stämmer in på dig, så läkaren kan hjälpa dig behandla smärtan och använda Instanyl® på rätt sätt.

INSTANYL®: FÖRDELAR OCH RISKER

Bästa sättet att minska risken för missbruk av Instanyl®:

1. Använd Instanyl® enligt läkarens ordination.
2. Vänd dig omedelbart till läkare om din smärta inte lindras tillräckligt eller om du är orolig över något symtom eller din egen användning av läkemedel.

Tala med din läkare eller apotekspersonal om du har några frågor eller känner oro för att använda opioider. Om du har några brådskande frågor, kontakta det stödtelefonnummer du fått och uppsök läkare.

Hur du talar med din läkare om biverkningar och risken för missbruk och beroende av Instanyl®

- Först och främst, kom ihåg att din läkare finns där för att hjälpa dig med smärtan och andra frågor och funderingar du har kring medicineringen. Läkaren kommer inte döma dig, även små bekymmer bör diskuteras.
- Tala med läkaren om hur alla dina läkemedel fungerar tillsammans och hur de ska tas för att lindra din smärta på bästa sätt.
- Var öppen och ärlig med de biverkningar du upplever. Kom ihåg att målet är att lindra din smärta med så få biverkningar som möjligt.
- Var inte rädd eller skamsen över dina frågor. Din smärta är unik och det är din behandling också.
- Fortsätt fråga tills du känner dig säker och bekväm med att använda Instanyl®.

Kom ihåg: Det är aldrig fel att be om hjälp. Din läkare och/eller apotekspersonal kan ge dig hjälp och råd. Du kan alltid söka mer stöd och hjälp för behandlingen av din cancersmärta.

